

Advies Knokerdweg Uden

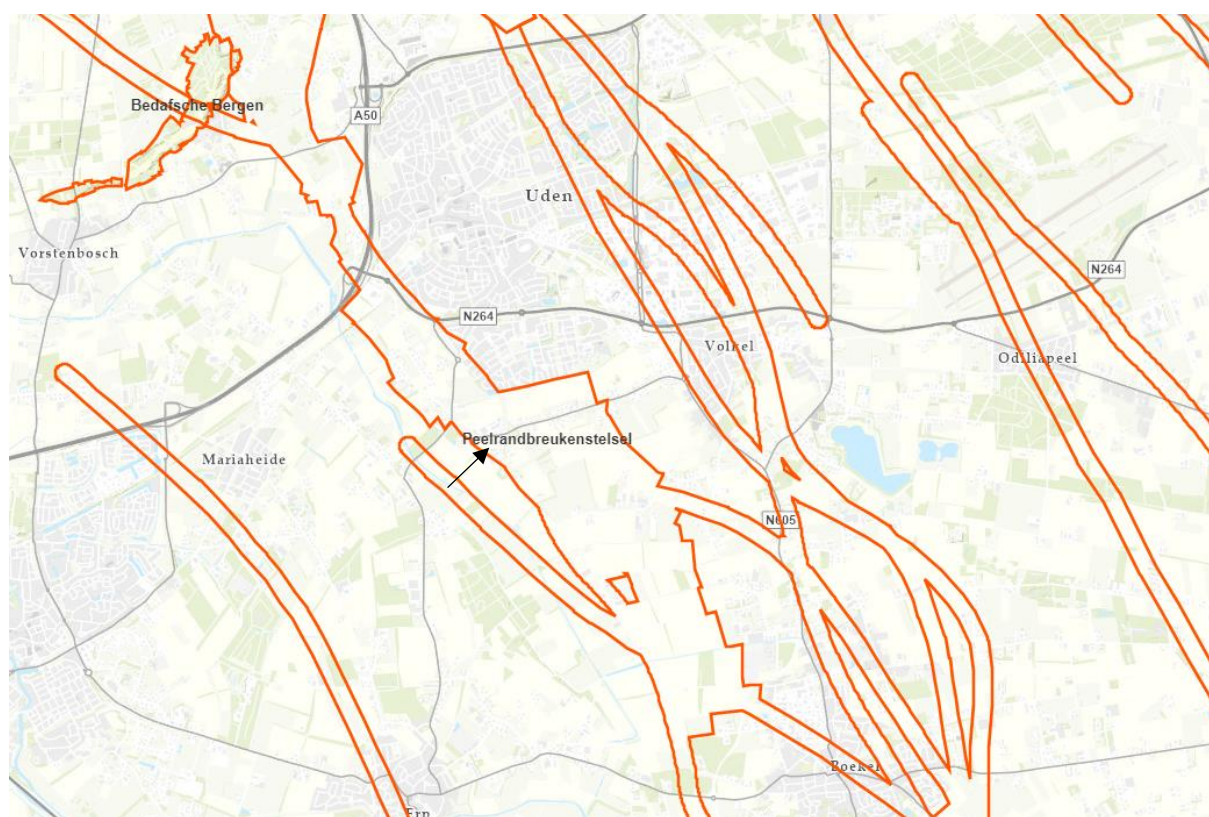
Datum: 14-09-2022

Aanvrager: De heer T. Donkers

Behandeld door: Wageningen Environmental Research (WENR).

Betreft: De wijziging voor het bestemmingsplan van een landbouwperceel dat op de hoek ligt van de Knokerdweg en de Lage Randweg. Het doel is om op dit perceel uiteindelijk een woning met bijgebouw te realiseren.

Aardkundig waardevol gebied:

Aardkundig waardevol gebied: Peelandbreukstelsel

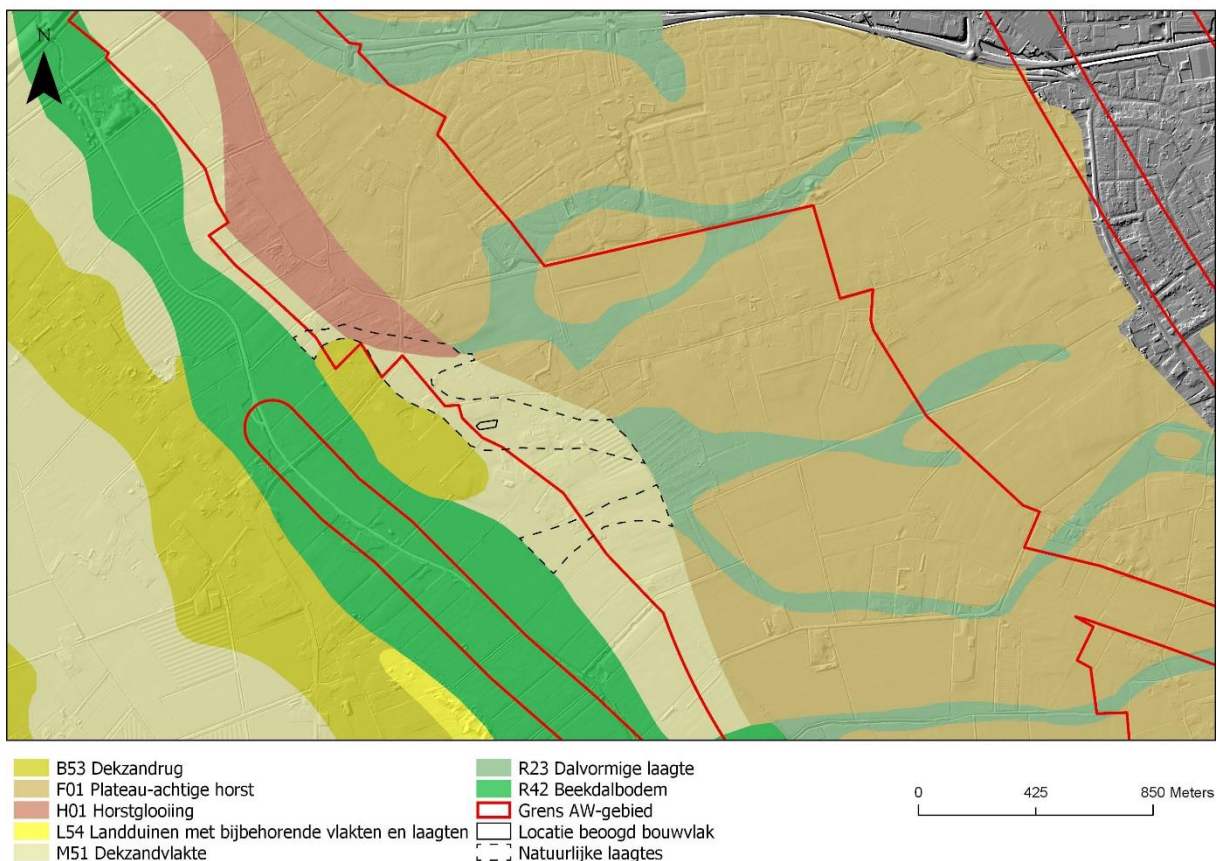
NAAM	Peelandbreukstelsel
NUMMER	43.00
RELIEF	max. 3 m.
AARDKUNDIGE BETEKENIS	De Peeland- en Feldbissbreuk zijn unieke voorbeelden van actieve breuken in los gesteente, met duidelijk zichtbare wisselwerking met hydrologie en vegetatie (voorkomen wijstgronden). Ook in de rest van het gebied invloed breukwerking in het landschap.
AARDKUNDIGE FENOMENEN	Breuktrede; wijstgronden; actieve breuken in ondergrond
VORMENDE PROCESSEN	Breukwerking en bodembewegingen (tektoniek), hellingerosie
ACTUELE PROCESSEN	Breukwerking en bodembewegingen (tektoniek), hellingerosie
GEOLOGISCHE FORMATIES	Formatie van Beegden (Veghel); Formatie van Bostel (Twente, fluvioperiglaciale dekking met dun dekzand); Formatie van Waalre (Tegelen); formatie van Oosterhout en formatie van Breda
GEOLOGISCHE ONTSTAANSPERIODE	Breken, w.o. Peelandbreuk zelf: Tertiair en Pleistoceen tot recent (nu nog werkzaam); Maashorst (Formatie van Beegden); beekdalen: Pleistoceen; dekzand (Formatie van Bostel); Weichselien
GEOMORFOLOGISCHE FENOMENEN	Plateau-achtige horst; horstglooiing; delvormige laagte; laagte zonder randwal
BODEMTYPEN	Broekzandgronden voor wijstgronden; Goorendgrond; Leerpodzolgrond; Beekzandgrond; Hoge zware enkeerdgrond; Moerige eerdgrond; Haarpodzolgrond; Kampodzolgrond; Duinvaaggrond; Vlakvaaggrond
WETENSCHAP, EN, EDUCATIE	De Peelandbreuk, met name bij Uden-Bedaf, vormt een unieke locatie voor demonstratie en studie van tektonische bodembewegingen in losse gesteenten, en de invloed daarvan op de geologische opbouw, het landschap, de geohydrologie en ecologie van het gebied

Figuur 1. Ligging en kenmerken AW-gebied Peelandbreukstelsel. De exacte locatie van het perceel in dit gebied staat aangegeven met een zwarte pijl.

Beoordeling:

De locatie van het beoogde bouwvlak ligt op de overgang van het Peelandbreukstelsel naar een beekdal (Fig. 2). Natuurlijk dekzandrelief is op deze overgang deels terug te vinden door de aanwezigheid van dekzandruggen en natuurlijke laagten op de dekzandvlakte. Veel van dit

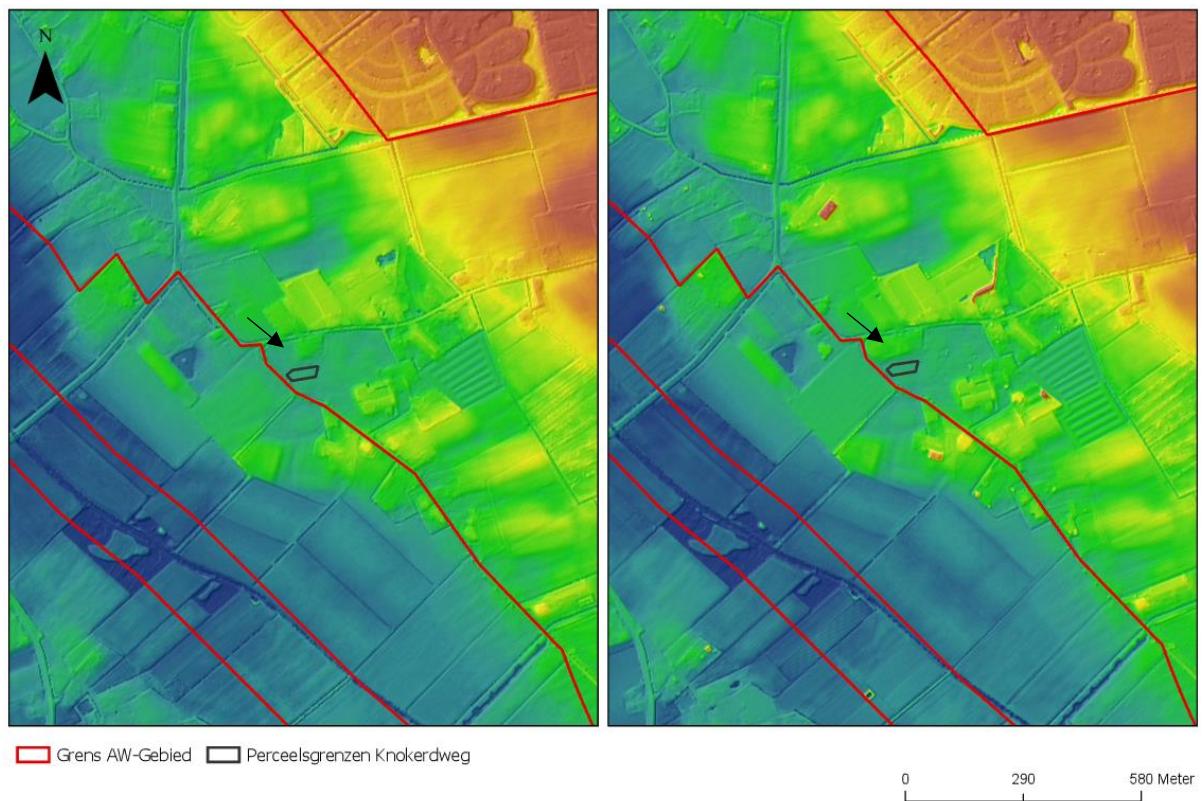
natuurlijke reliëf is verdwenen doordat dekzandruggen zijn afgeschoven en gebruikt voor de egalisatie van percelen (ook te zien in Figuur 3). De dalvormige laagten die op de horst liggen stonden waarschijnlijk ten tijden van hun vorming in de laatste ijstijd, in verbinding met de natuurlijke laagten in de dekzandvlakten door de aanwezigheid van permafrost in de bodem (zwart gestreepte lijnen in Figuur 2). Water stroomde vooral oppervlakkig af waardoor het waterdichte effect van het breuksysteem minder optrad. Tegenwoordig zorgt hetzelfde waterdichte breuksysteem ervoor dat de laagten aan weerszijden van de breuk niet meer volledig in verbinding staan. Toch kan er gesteld worden dat de laagten in het dekzandrelief horen bij het reliëf van de Peelrandbreuk.

Figuur 2. Geomorfologische Kaart (1:50.000) van de omgeving van het beoogde bouwvlak. Een conceptuele interpretatie van de natuurlijke laagten ter hoogte van het beoogde bouwvlak zijn met gestreepte zwarte lijnen ingetekend.

Het beoogde bouwvlak ligt in één van de natuurlijke laagten op de overgangszone naar het beekdal. In Figuur 3 is links te zien waar deze laagte en het beoogde bouwvlak zich bevinden. Ook is te zien hoe het terrein is veranderd in de afgelopen jaren. Links is een oud hoogtemodel (AHN2) te zien dat is ingewonnen tussen 2007 en 2012, rechts is het meest recente hoogtemodel AHN4 te zien dat vanaf 2020 tot heden wordt ingewonnen. Een ophoging van de laagte tussen de Knokerdweg en langs de Lage Randweg t.b.v. woningbouw is hier duidelijk te zien (aangegeven met pijl). Door deze ophoging is het natuurlijke reliëf van dit landschap deels verloren gegaan.

Om de bouw van de woning en bijbouw te realiseren zal een soortgelijke ophoging van het bouwvlak ook nodig zijn. Hierdoor zal het natuurlijke reliëf van dit landschap verder worden aangetast. De ingreep is op gebiedsschaal weliswaar relatief klein, maar op het hoogtebeeld (Fig. 3) is duidelijk te zien dat in de afgelopen jaren een opstapeling van kleine aanpassingen in het reliëf hebben gezorgd voor verlies van aardkundige waarden.

Figuur 3. Hoogtemodel AHN2 (links) en de meest recente versie, AHN4 (rechts). Duidelijke reliëfveranderingen die mogelijk nodig zijn om deze aanvraag te realiseren zijn aangegeven met pijlen.

Advies: Uit analyse van de Geomorfologische Kaart en de veranderingen in het AHN kan worden geconcludeerd dat de bouw van een woning met bijgebouw zal leiden tot een verstoring van het natuurlijke reliëf van dit gebied. De laagten in de dekzandvlakte horen bij het waardevolle reliëf van de Peelrandbreuk. Ondanks dat de ingreep relatief klein is ten opzichte van het breuksysteem en schaal van het hele gebied, zal voorzetting van de bouw van huizen zoals dat in de afgelopen jaren is gebeurd leiden tot verdere afbreuk van de aardkundige waarden.